

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگردان: آریا صدیقی
ویراستاری و ارسال: علی مشرف
۰۷ اگست ۲۰۲۴

هدف نتانیاهاو از عملیات ترور، از نگاه پنج کارشناس ارشد اندیشکده خاورمیانه

ترورهای هدفمند لزوماً مسیر ستراتیژیک رویدادها را تغییر نمی‌دهند، اگرچه ترورهای اخیر احتمالاً تأثیر طولانی‌مدت خواهند داشت. اگر نتانیاهاو خود از وضعیت فعلی استفاده کند باید توافقنامه آزادی گروگان‌ها و آتش‌بس را که اکثریت اسرائیلی‌ها می‌خواهند، امضاء کند. با این حال، با در نظر گرفتن اقدامات و پیام‌های نتانیاهاو در این چند ماه گذشته، بعید است که دستیابی به چنین توافقی در رأس برنامه‌های او باشد.

برای صلح یا تشدید تنشج در مقیاس بزرگ؟

پل سالم/ معاون رئیس اندیشکده

ترور اسماعیل هنیه، رهبر سیاسی حماس در تهران و ترور یکی از فرماندهان ارشد حزب‌الله در بیروت ممکن است با این هدف انجام شده باشد که به بنیامین نتانیاهاو، نخست‌وزیر اسرائیل اجازه دهد در داخل اعلام پیروزی کند و به سمت پایان دادن به جنگ در غزه حرکت کند و یا این که ممکن است نشانه‌ای باشد مبنی بر این که او قصد تشدید درگیری و

احتمالاً کشاندن پای ایالات متحده به یک رقابت منطقه‌ای گسترده‌تر با ایران و حزب‌الله را دارد. ایران و حزب‌الله اکنون تحت فشار شدیدی برای پاسخگویی به این ترورها هستند و پاسخ این دو باعث ایجاد یک مارپیچ بزرگ تشنج رو به افزایش خواهد شد. برای رهایی از این خطر، دیپلمات‌ها باید مدیریت فوری بحران را در دست گرفته و تشنج‌زدائی واقعی انجام دهند. پس از ترور اسماعیل هنیه، رهبر حماس در ۳۱ جولای در تهران و ترور فؤاد شکر، فرمانده حزب‌الله در بیروت در ۳۰ جولای، گمانه‌زنی‌های زیادی در مورد ستراتیژی بنیامین نتانیاو، وجود دارد که حول دو توضیح احتمالی برای این اقدام می‌توان از آنها یاد کرد:

۱- رهبران حماس و حزب‌الله را ترور کنید و به تهران و بیروت ضربه بزنید تا صلابت به افکار عمومی اسرائیل بازگردد و زمینه برای اعلام پیروزی و پایان دادن به جنگ غزه از موضعی برتر و با قدرت آماده شود.

۲- تشدید شدید تشنج علیه حزب‌الله و ایران به منظور آغاز یک جنگ بزرگتر و امکان اقدام گسترده اسرائیل علیه حزب‌الله لبنان، از جمله تهاجم زمینی محدود و همچنین انتقام‌گیری و تشدید تشنج با ایران باعث می‌شود که ایالات متحده مجبور شود در کنار اسرائیل به تلاش‌های نظامی علیه ایران بپیوندد.

مشخص نیست که آیا هیچ‌یک از این حملات در سفر هفته گذشته نتانیاو با واشنگتن مورد بحث یا هماهنگی قرار گرفته است یا خیر. مقاصد نتانیاو یا آگاهی امریکائی‌ها هر چه باشد، سیاست داخلی ایالات متحده ممکن است تصمیم اسرائیل برای ضربه زدن به بیروت و تهران را تقویت کرده باشد. نتانیاو در کنگره به مانند یک قهرمان مورد استقبال قرار گرفت. درحالی‌که جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا ماه‌های پایانی ریاست‌جمهوری‌اش را می‌گذراند و به اصطلاح اردک لنگ است. کامالا هریس، معاون رئیس‌جمهور، در صورت انتخاب شدن به‌عنوان رئیس‌جمهور، با توجه به موضعی که در مورد مناقشه غزه اتخاذ کرده، متحد چندان قابل اعتمادی برای اسرائیل نخواهد بود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق امریکا در ماه‌های گذشته به صراحت گفته است که از نتانیاو می‌خواهد که جنگ را به سرعت پایان دهد، و احتمالاً در دیدار اخیر به او این نکته را گفته است که او نمی‌خواهد جنگ ادامه یابد. نتانیاو ممکن است تشخیص داده باشد که تنها چند ماه آینده فرصت دارد تا حساب‌های خود را با حماس، حزب‌الله و ایران تسویه کند و احتمالاً احساس می‌کند که ایالات متحده هیچ گزینه‌ای جز این ندارد که پس از شروع پرواز راکت‌های ایران علیه اسرائیل، در کنار او بایستد. ایران و حزب‌الله مجبور به تلافی این حملات اخیر هستند و تصور این که آنها هدفی با ارزش جز تل ابیب را برای نشان دادن تقارن پس از حملات در تهران و بیروت داشته باشند، سخت است. این خود منجر به تشدید خودکار و عمده تشنج خواهد شد. در پاسخ، دیپلمات‌ها باید مدیریت فوری و مؤثر بحران و به دنبال آن تشنج‌زدائی واقعی را انجام دهند. این درگیری می‌تواند بسیار سریعتر و بسیار گسترده‌تر شود و پیامدهائی برای کشورهای بیشتری در منطقه و همچنین اقتصاد جهانی داشته باشد.

دوره انتظار پرتشنج و فرصتی برای ارزیابی مجدد ستراتیژیک

نمرود گوران / پژوهشگر ارشد در امور اسرائیل

درحالی‌که حمله به یکی از فرماندهان حزب‌الله در بیروت پس از رخداد مجدل‌الشمس در محدوده انتظارات بود، پس از آن حمله بزرگ دیگری، علیه یکی از رهبران حماس و در تهران انجام شد که فراتر از آن چیزی بود که خیلی‌ها پیش‌بینی می‌کردند. البته بسیاری از اسرائیلی‌ها مشتاق چنین اقداماتی هستند چراکه معتقدند این اقدامات آوارگان شهرک‌های یهودی را قادر می‌سازد به خانه‌های خود در شمال اسرائیل برگردند. اما نگرانی گسترده‌ای در مورد چشم‌انداز یک جنگ تمام‌عیار با حزب‌الله وجود دارد که ممکن است عواقب ویرانگری داشته باشد. ترور اسماعیل هنیه

رهبر سیاسی حماس خبر غافلگیرکننده‌ای برای اسرائیلی‌ها بود. از زمان فاجعه مرگبار مجدل شمس در ۲۷ جولای، اسرائیل در حال بررسی بهترین روش برای انتقام از حزب‌الله بود و عموم مردم منتظر تحولات در جبهه‌های شمالی بودند. این اولین بار در این ماه‌های طولانی جنگ نیست که در آن یک دوره انتظار پرتشنج برای انتخاب بین حمله و ضدحمله وجود دارد. همین اتفاق در مورد تبادل حملات بین اسرائیل و ایران در اپریل ۲۰۲۴ رخ داد. غافلگیری عمومی بیشتر در مورد زمان ترور هنیه بود. هنیه در ترکیه و قطر هم حضور داشته و خیلی از این متعجب شدند که چرا اسرائیل هنیه را در تهران ترور کرده است.

اسرائیل علناً متعهد شده است که هر عامل یا رهبر حماس را که در حمله ۷ اکتوبر دخیل بوده‌اند، از جمله هنیه، تعقیب کند، حتی اگر زمان زیادی طول بکشد. با انتشار اخبار ترورهای بیروت و تهران، احساس موفقیت و رضایت در اسرائیل حاکم شد. از نظر اسرائیلی‌ها و به‌خصوص راست‌های افراطی این ترورها دستاوردهای نظامی اسرائیل را به رخ می‌کشد؛ دقیقاً به عکس شکست‌های مربوط به ۷ اکتوبر. اما اکنون سکه تحولات در هوا می‌چرخد. اسرائیلی‌ها وارد دوره انتظار دیگری می‌شوند تا ببینند حزب‌الله – و شاید دیگر بازیگران «محور مقاومت» – چگونه واکنش نشان خواهند داد، و چه اتفاقی ممکن است بیفتد. درحالی‌که بسیاری از اسرائیلی‌ها مشتاق اقدام قاطع ارتش هستند که آرامش را بازگرداند و آوارگان را قادر به بازگشت به خانه‌های خود در شمال کند، نگرانی گسترده‌ای در مورد چشم‌انداز جنگ تمام‌عیار با حزب‌الله وجود دارد که ممکن است عواقب ویرانگری داشته باشد. ترورهای هدفمند لزوماً مسیر ستراتژیک رویدادها را تغییر نمی‌دهند، اگرچه ترورهای اخیر احتمالاً تأثیر طولانی‌مدت خواهند داشت. اگر نتایج خود از وضعیت فعلی استفاده کند باید توافقنامه آزادی گروگان‌ها و آتش‌بس را که اکثریت اسرائیلی‌ها می‌خواهند، امضاء کند. با این حال، با در نظر گرفتن اقدامات و پیام‌های نتانیاو در این چند ماه گذشته، بعید است که دستیابی به چنین توافقی در رأس برنامه‌های او باشد. در هر صورت، ترور هنیه احتمالاً مذاکرات را بیشتر متوقف خواهد کرد، تا زمانی که چرخه تلافی‌جویانه پیش‌بینی‌شده به پایان برسد. این امر به جامعه بین‌المللی فرصت می‌دهد تا در مورد این که چرا تاکنون به توافقی دست نیافته‌اند و در آینده چه کاری می‌توان متفاوت و بهتر انجام داد، فکر کنند. علاوه بر حمایتی که متحدان اسرائیل برای مقابله با هرگونه حمله آتی توسط محور مقاومت به رهبری ایران ارائه خواهند کرد، آنها همچنین باید مسیرهای دیپلماتیک جدیدی را برای پایان دادن به جنگ در غزه و پراکندگی تشنج‌های اسرائیل و حزب‌الله ترسیم کنند. جو بایدن متعهد شده است که این کار را در ماه‌های باقیمانده در سمت خود انجام دهد و این وظیفه‌ای است که روزبه‌روز ضروری‌تر می‌شود.

اسرائیل با ترور هنیه به سمت تشدید تشنج می‌رود

خالد الگیندی / پژوهشگر ارشد، مدیر برنامه فلسطین و اسرائیل

جدای از قحطی بسیار شدید، کشتار جمعی و تقریباً ویرانی کامل غزه، ترور اسماعیل هنیه ممکن است تاکنون بزرگترین تحول در جنگ فعلی باشد و پیامدهای گسترده‌ای برای غزه و منطقه داشته باشد. به نظر می‌رسد که ترور رهبر سیاسی حماس در پایتخت ایران تنها چند ساعت پس از ترور مرد شماره ۲ حزب‌الله در بیروت تصمیمی حساب‌شده برای تشدید تشنج همزمان در هر سه جبهه رویارویی با حماس، حزب‌الله و ایران است. اگر هیچ مورد دیگری را در نظر نگیریم باید گفت که این تحولات به تنهایی این تصور را که بنیامین نتانیاو، نخست‌وزیر اسرائیل علاقه‌مند به آتش‌بس و آزادی گروگان‌ها است، یا این که او به دنبال اجتناب از جنگ منطقه‌ای همه‌جانبه است را باید کنار گذاشت. از دیدگاه حماس، ترور هنیه یک ضربه مهم برای این گروه است. اما حماس از ترورهای قبلی توسط

اسرائیل جان سالم به در برده است و تقریباً به‌طور قطع از این ترور هم جان سالم به در خواهد برد. از سوی دیگر، سخت است که ببینیم روند مذاکرات آتش‌بس که تحت نظارت ایالات متحده، مصر و قطر در حال انجام است، چگونه از این وضعیت جان سالم به در خواهد برد. همانطور که شیخ محمدبن عبدالرحمن آل‌ثانی، نخست‌وزیر قطر اخیراً گفته است، «وقتی یکی از طرفین مذاکره‌کننده طرف دیگر را ترور می‌کند، چگونه میانجیگری موفق می‌شود؟»

اکنون سؤال این است که ایالات متحده به این بحران اخیر چگونه پاسخ خواهد داد. به گفته آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه، ایالات متحده از قبل از این عملیات مطلع نشده بود، که این خود مایه یک شرمساری بزرگی برای دولت امریکا است و احتمالاً به تشنج بیشتر روابط بین نتانیاها و دولت بایدن منجر خواهد شد. این واقعیت که اسرائیلی‌ها و اشنگتن را درباره عملیاتی به این بزرگی در بی‌اطلاعی نگه داشتند و امریکا را با چنین پیامدهای گسترده‌ای برای کل منطقه رها می‌کنند، آن هم به‌رغم میلیاردها کمک نظامی ارائه‌شده توسط ایالات متحده و حمایت تقریباً بی‌قیدوشرط دولت در طول جنگ، بسیار جای تأمل است. پرسش‌های جدی در مورد ماهیت رابطه ویژه اسرائیل و امریکا و همچنین این که آیا نتانیاها ممکن است تلاش کند رئیس‌جمهور ضعیف ایالات متحده را تحت فشار قرار دهد یا خیر، وجود دارد. علاوه بر این، کارآئی رویکرد «حمایت آهنین» بایدن از اسرائیل را نیز مورد تردید قرار می‌دهد، که نهایتاً نتوانسته است جنگ را مهار کند یا از تشدید آن جلوگیری کند، بلکه در نهایت ممکن است این رویکرد، امریکا را وارد یک درگیری گسترده‌تر در منطقه، به‌ویژه با ایران کند.

ترور هنیه سؤالات اساسی در مورد نفوذ اسرائیل ایجاد می‌کند

الکس وطن‌خواه/ مدیر برنامه ایران و همکار ارشد برنامه بحیره سیاه

درست چند روز قبل از ترور اسماعیل هنیه، رهبر سیاسی حماس در ۳۱ جولای در تهران، اسماعیل خطیب، وزیر اطلاعات ایران در مصاحبه‌ای اعلام کرد که «برچیده شدن شبکه موساد در ایران» موفقیت بزرگ وزارت اطلاعات بوده است. ظاهراً به وضوح اتفاق نیفتاده است. سرویس اطلاعاتی اسرائیل به‌طور رسمی اعتبار حمله‌ای را که منجر به ترور شدن هنیه شد را به نام خود ثبت نکرده است، اما این رفتار رویه ستندرد اسرائیل برای عملیات در ایران است. در ادامه، گمانه‌زنی‌های زیادی در مورد معنای این ترور وجود دارد. آیا این لحظه‌ای است که سرانجام ایران شبکه مقاومت خود را از گروه‌های شبه‌نظامی و از حزب‌الله گرفته تا حوثی‌ها و دیگر گروه‌های شبه‌نظامی عرب، آزاد می‌گذارد تا با تمام توان به اسرائیل حمله کنند؟ آیا این آغاز یک جنگ منطقه‌ای خواهد بود که امریکایی‌ها و دیگران را وارد یک درگیری گسترده‌تر با پتانسیل مخرب‌تر از هر چیزی که خاورمیانه قبلاً دیده است، می‌کند؟ فقط زمان مشخص خواهد کرد که چه خواهد شد. اما مطمئناً قبل از این که ایران اقدامی برای مقابله‌به‌مثل کند، ابتداء باید به یک سؤال اصلی پاسخ دهد که اسرائیل تا چه اندازه به سرویس‌های اطلاعاتی و امنیتی ایران نفوذ کرده است؟ با این سطح از عدم اطمینان در مورد نفوذ موساد در سیستم، مقامات تهران زمینه خوبی دارند تا قبل از هر اقدام بزرگی علیه اسرائیل، ابتداء در داخل تغییراتی صورت دهند.

مطمئناً بخشی از منطق موساد برای این حمله، تغییر محاسبات در تهران است. این سرویس اطلاعاتی سابقه طولانی در ترور مخالفان اسرائیل دارد و هنیه مطمئناً در این لیست قرار داشت. اما ترور او در تهران، بنا بر گزارش‌ها در محوطه‌ای که تحت کنترل سپاه پاسداران است و انجام این کار یک روز پس از تحلیف رئیس‌جمهور جدید ایران و زمانی که تهران در حالت آمادباش امنیتی بالا قرار داشت، گویای نفوذ طولانی موساد است. البته این مسأله برای ایرانی‌ها موضوع جدیدی نیست. علی یونسی، یکی دیگر از وزیران اطلاعات ایران، در سال ۲۰۲۱ هنگام صحبت در

مورد نفوذ موساد، این موضوع را اینگونه بیان کرد: «همه مقامات در ایران باید نگران جان خود باشند». اطلاعات و توانایی لازم برای ضربه زدن به هنیه به توانایی عملیاتی اشاره دارد که مطمئناً به این معنی است که هیچ هدفی دور از دسترس موساد نیست.

آیا تهران رویه خود را در قبال اسرائیل تغییر خواهد داد؟ حداقل از نظر سیاست رسمی بسیار بعید است. دشمنی با اسرائیل اساسی‌ترین رکن جمهوری اسلامی ایران است و در حالی که وعده انتقام‌جویی ایران می‌تواند به معنای وجود نوعی واکنش از سوی تهران و متحدانش باشد، مطمئناً سیستم در تهران ابتداء باید قبل از هرگونه تعهد جدید جدی در مبارزه با اسرائیل، مکث کرده و ارزیابی مجدد کند.

با ترور هنیه، نتانیاهو امیدهای بایدن را از بین برد

جرالد ام. فایرشتاین مدیر برنامه امور شبه‌جزیره عربستان

حمله و قیحانه اسرائیل که اسماعیل هنیه را در ۳۱ جولای درحالی‌که وی برای مراسم تحلیف رئیس‌جمهور جدید ایران به تهران سفر کرده بود، ترور کرد، بدون شک هر چشم‌انداز موفقیت‌آمیز برای آتش‌بس جاری غزه و مذاکرات آزادسازی گروگان‌ها در آینده قابل پیش‌بینی را از بین برد. با انجام این کار، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، پروژه کلیدی خود را برای حفاظت از آینده سیاسی خود پیش برد:

-تقویت شاخه ستیزه‌جویانه حماس به هزینه رهبری سیاسی آن و تضمین ادامه درگیری غزه.

-ایران را تحقیر کرد و این احتمال را افزایش داد که ایران و نیروهای متحدش حملات خود را به اسرائیل افزایش دهند. همراه با حمله ۳۰ جولای به حومه بیروت که فواد شکر، فرمانده ارشد حزب‌الله را هدف قرار داد، فشار بر سیدحسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله نیز افزایش یافت تا به عملیات‌های اسرائیل پاسخی تهاجمی‌تر بدهد و احتمال رویارویی خشونت‌آمیزتر در مرز شمالی اسرائیل را افزایش دهد.

ترور هنیه چند روز پس از سفر نتانیاهو به واشنگتن، باعث شرمساری جو بایدن نیز می‌شود که اعلام کرده است پایان دادن به مناقشه غزه اگر نگوئیم بالاترین، یکی از اولویت‌های او برای باقی مانده دوره ریاست‌جمهوری‌اش است. دولت امریکا نمی‌تواند در موقعیتی باشد که این حمله را محکوم کند. از این گذشته، هنیه از سال ۲۰۱۸ در فهرست تروریستی ویژه ایالات متحده قرار داشت و وزارت امور خارجه امریکا از هنیه به عنوان «طرفدار مبارزه مسلحانه» یاد می‌کند. اما با توجه به همه دلایل ذکر شده در بالا، دولت امریکا نگران خواهد بود که خطرات یک درگیری منطقه‌ای هم‌جانبه به‌طور قابل توجهی افزایش یافته است و این احتمال را به همراه خواهد داشت که ایالات متحده از طریق نظامی به مناقشه کشیده شود. به طور مشابه، این حمله یک معضل برای معاون رئیس‌جمهور کامالا هریس ایجاد می‌کند، زیرا او برای ایجاد یک ائتلاف کارآمد برای کمپین ریاست‌جمهوری خود تلاش می‌کند. او نیز مانند رئیس‌جمهور بایدن، مطمئناً نیاز به تکرار حمایت ایالات متحده از دفاع از خود اسرائیل را خواهد دید. اما، همانطور که در دیدار با نتانیاهو مطرح شد، او همچنین باید نسبت به پیامدهای چنین حمایتی برای فلسطینیان، از جمله افزایش احتمالی مرگ و میر و ویرانی در غزه که این حمله به همراه خواهد داشت، ابراز نگرانی کند. این که او چگونه بین دو الزام متضاد تعادل برقرار می‌کند، در صورت انتخاب شدن، بر چشم‌انداز انتخاباتی او در آینده و همچنین بر اجرای سیاست‌های دفاعی و خارجی ایالات متحده در خاورمیانه تأثیر خواهد داشت.

منبع: اخبار روز